ATSIZ

HİKÂYELER

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1291
EDEBÎ ESERLER: 691

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN 978-605-155-776-2

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

1. Basım: 2018
2. BASIM

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Resimleyen:: Enis Temizel

Kapak Tasarımı: Zafer Yılmaz

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Yeditepe Ofset

Baskı: Dörtel Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Zafer Mah. 147. Sk. 9-13A Esenyurt-İstanbul
Tel: 0212 565 1166
Sertifika Numarası: 40970

İstanbul- 2019

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

İçindekiler

2. Baskı İçin Editörün Notu / 7

•

Atsız'ın Hikâyeleri (Ahmet B. Ercilasun) / 9

•

Hasan Dayı/ 31

•

Dönüş/ 39

•

Şehitlerin Duası/ 45

•

Erkek, Kız/ 55

•

İki Onbaşı/ 65

•

Her Çağın Masalı:
Bozdoğan'la Sarı Yılan/ 73

2. BASKI İÇİN EDİTÖRÜN NOTU

Bu baskıda, ilk baskıda yer almayan ve bugüne değin Atsız'ın bibliyografyalarına da girmemiş olan yeni bir hikâye eklenmiştir: "Hasan Dayı". Bu hikâye, *Cumhuriyet* gazetesinin 4 Ağustos 1925 tarihli 444. sayısında "İstiklâl Harbi" konulu bir "edebî müsabaka" düzenlediğini ilan etmesi üzerine gazeteye gönderilmiş ve gazetenin 12 Aralık 1925 tarihli 573. sayısında neşredilmiştir. Bu durumda, Atsız'ın, bildiğimiz en eski hikâyesi "Hasan Dayı" oluyor. Atsız, hikâyesi yayınlandığında Askerî Tıbbiye'den tard edileli 9 ay olmuştur ve o sıralar Mahmut Şevket Paşa vapurunda kâtip muavini olarak çalışmaktadır. Yarışmaya 47 hikâye katılmış, gazetenin 31 Ocak 1926 tarihli 623. sayısında sonuçlar açıklanmıştır. Gazete, 25 üstü oy alan 34 hikâyeyi listelemiştir. Buna göre Ali İlhami'nin "Gâvur Ali" adlı hikâyesi 525 oyla birinci seçilirken, Atsız'ın hikâyesi 53 oyla 19. olmuştur. Biz, bu hikâyeden Çolpan Kitap'ın naşiri Halis Gökgöz Bey'in, 2 Mayıs 2018'de, M. Kayahan Özgül'ün o sıralar henüz basılmamış *Sekmeler* serisinin IV. kitabında (s. 159-160) bu müsabakaya ve Atsız'ın hikâyesine yaptığı atıf hakkında bizi bilgilendirmesi sayesinde haberdar olduk. Kendilerine medyun-ı şükranız. Hikâye, yeni harflere Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü yüksek lisans öğrencilerinden Mehmet Çalışkan tarafından aktarılmıştır. Müsabakayla ilgili daha ayrıntılı bilgi için bizim de burada kaydettiğimiz detayları alıntıladığımız Mehmet Güneş'in makalesine* müracaat edilebilir.

---

* Mehmet Güneş, "Sanata Teşvikte ve Millî Duyguların Canlandırılmasında Edebî Müsabakaların Rolü: Cumhuriyet Gazetesinde 1925 Yılında Düzenlenen "İstiklâl Harbi" Konulu Hikâye Yarışması", *Yeni Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 7, Ocak-Haziran 2012, s. 161-184.

ATSIZ'IN HİKÂYELERİ

Ahmet B. Ercilasun

Türkçülüğün 1930'dan sonraki önderi olan Atsız'ın en önemli tarafı ülkücülüğüdür. İkinci Meşrutiyet'te ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında Ziya Gökalp ve Yusuf Akçura gibi fikir adamlarının önderlik ettiği Türkçülük ülküsünün 1930'dan sonra en başta gelen ismi hiç şüphesiz Atsız'dır.

Atatürk ve arkadaşlarının kurduğu Cumhuriyet'in temel fikrî dayanağı Türk milliyetçiliği idi. Halkçılık, laiklik, inkılapçılık gibi ilkeler de Türk milletinin yükseltilmesi, yani Türkçülük için düşünülmüş ilkelerdi. İnkılaplar, sivil bir Türkçü kuruluş olan Türk Ocağı tarafından destekleniyor ve geniş halk kitlelerine benimsetilmeye çalışılıyordu. Türk Ocağı 1931 yılında kapatıldı ve Türk milliyetçiliğinin sivil kanadında bir boşluk doğdu. İşte bu boşluk, Atsız'ın 1931-1932 yıllarında çıkardığı *Atsız Mecmua* ve 1933-1934 yıllarında çıkardığı *Orhun* dergisi ile kapatılmaya çalışılmıştır. Bu dergilerdeki yazılarıyla da Atsız kısa zamanda sivil Türkçülüğün önderi durumuna gelmiştir. Onun ülkücülüğü; yazıları, edebî eserleri ve bilhassa 1944'teki Irkçılık – Turancılık Davası'nın yarattığı heyecan başta olmak üzere toplum ve gençler üzerinde yarattığı heyecanla temsil edilir. Atsız, Türkçüler arasında, ülküsünden taviz vermeyen ve kalemini kılıç gibi kullanan bir korkusuzluk timsali olarak yükselmiştir. Onun bu yönü düşmanları tarafından bile kabul edilmiştir.

Atsız'ın ikinci önemli tarafı sanatkârlığıdır. Sanatında ön plana çıkan da romanlarıdır. Dört büyük roman ile iki küçük hiciv romanı yazmış bulunan Atsız'ı belki de

ölümsüz kılacak olan, *Bozkurtların Ölümü* ve bu romanın kahramanı Kür Şad'dır. Bu romanıyla Atsız belleklerde zamanımızın Kür Şad'ı olarak yer almıştır. Onun en başarılı romanı hiç şüphesiz, Türk edebiyatı tarihinde müstesna bir yeri hak eden *Ruh Adam*'dır. Fakat âdeta modern bir destan olan *Bozkurtlar*, yarattığı heyecan dalgasıyla toplum ve gençler üzerinde çok daha derin tesirler bırakmıştır.

Atsız'ın sanatında şiir, ikinci sırada yer alır. Atsız edebiyat hayatına şiirle girmiş, fakat çok fazla şiir yazmamıştır. Hece ve aruzla yazdığı şiirler yine de onu Türk şiir tarihinin unutulmazları arasına sokmuştur. Atsız, şiirin tekniğini iyi bilen usta bir şairdir; fakat onun şiirini bugün de hafızalara kazıyan, tekniği ve ustalığı değil, ruhlarda yarattığı heyecandır.

Atsız'ın üçüncü önemli yönü bilim adamlığıdır. Osmanlı Türk tarihinin ilk dönemine ait ana kaynakları ilk defa ilmî usullerle neşredenlerin başında Atsız gelir. Âşıkpaşaoğlu ve Oruç Beğ tarihleri hem dil hem tarih metinleri olduğu için Türk dili ve tarihi alanında derin bilgiye sahip olan Atsız'ın bu yayınları dilciler için de, tarihçiler için de ana kaynak olmuştur. Onun, Türk tarihini bir bütün olarak kabul eden, hanedan ve rejim tarihi yerine millet tarihini esas alan ve Türk devletinin devamlılığı üzerine kurulan tarih görüşü de bugün daha fazla tarihçi tarafından benimsenmeye başlanmıştır.

* * *

Hikâye, Atsız'ın sanatında en az yer bulan bölümdür. Ömrü boyunca sadece beş hikâye yazmıştır.* Onların da dördünü 1931 yılında yayımlamıştır. Beşinci hikâye ise

* Bu takdim, kitabın ilk baskısı için yazılmıştı. O sıralar beş hikâyenin varlığından haberdardık. -en.

1941 yılında yayımlanır. Bazıları daha sonra tekrar neşredilen hikâyelerinin dökümü şöyledir:

Dönüş, *Atsız Mecmua*, sayı 2, 15 Haziran 1931, s. 40-41 (Y. D. imzası ile); *Orhun*, sayı 10, 1 Birinciteşrin (Ekim) 1943, s. 20-21 (Atsız imzası ile).

Şehitlerin Duası, *Atsız Mecmua*, sayı 3, 15 Temmuz 1931, s. 64-67 (Y. D. imzası ile); *Orhun*, sayı 12, 1 Birincikânun (Aralık) 1943, s. 19-21 (Atsız imzası ile).

Erkek, Kız, *Atsız Mecmua*, sayı 4, 15 Ağustos 1931, s. 85-88 (Y. D. imzası ile).

İki Onbaşı, *Atsız Mecmua*, sayı 6, 15 Birinciteşrin (Ekim) 1931, s. 141-143 (Y. D. imzası ile); *Çınaraltı*, sayı 67, 2 İkincikânun (Ocak) 1943, s. 11, 13 (Atsız imzası ile); *Ötüken*, sayı 30, 25 Haziran 1966, s. 8-10 (Atsız imzası ile).

Her Çağın Masalı: Bozdoğan'la Sarı Yılan, *Bozkurt*, sayı 11, Temmuz 1941, s. 278-279 (Atsız imzası ile); *Ötüken*, sayı 28, 30 Nisan 1966, s. 22-24 (Atsız imzası ile).

Atsız Mecmua'daki dört hikâyeden üçü savaş ve şehitlerle ilgilidir. 1920'li yıllarda savaş, Türk edip ve şairlerinin ana temalarından biridir. Trablusgarp ve Balkan savaşlarından sonra dört yıl süren Birinci Dünya Savaşı ve ardından son vatan parçasını vermemek için son güçleriyle bu topraklara tutunan Türk milletinin mucizevi direnişi ve büyük zafer. On yıl boyunca devam eden bu savaşlar yüz binlerce Türk'ün canına mal olmuştur. Gidenler dönmemiş, analar babalar evlatsız, eşler kocasız, çocuklar yetim kalmıştır. Neredeyse her ailede şehitler vardır. Acımasız savaş şartları, düşmanın zulmü ve şehitler… O yılların bütün yazar ve şairleri bundan etkilenmiştir. Çocukluğundan beri millî duygularla beslenen, çok genç yaşta, Ziya Gökalp gibi, Ömer Seyfettin gibi düşünür ve edebiyatçıların yazılarını, şiirlerini, hikâye-

lerini okuyan Atsız da elbette bu savaşların acılarından etkilenecekti.

Türk fikir ve edebiyat hayatına 1931 yılında *Atsız Mecmua* ile giren Nihâl Atsız'ın ilk edebî ürünleri şiirleri ve hikâyeleridir. 1931 yılında yayımlanan bu şiir ve hikâyelerin hepsinin aynı yıl yazılmış olduğunu düşünmüyorum. Atsız birçok yazısının altına, yazıldıkları günü gösteren tarihi koymuştur. Fakat *Atsız Mecmua*'daki şiir ve hikâyelerin altında tarih yoktur. Bilindiği üzere Atsız'ın şiirleri daha sonra *Yolların Sonu* adıyla bir kitapta toplanmıştır. Orada şiirlerin yayımlandığı tarihler bulunmaktadır. "Topal Asker" şiirinin altındaki tarih 1926'dır. Oysa bu şiirin ilk olarak *Atsız Mecmua*'nın 4. sayısında, 15 Ağustos 1931 tarihinde yayımlandığını biliyoruz. Şu hâlde 1930'ların başlarında yayımlanan bazı şiir ve hikâyelerinin de daha önce yazıldığını düşünebiliriz. Şiirlerinin bir kısmı, özellikle koşma ve varsağıların bazıları 1927-1930 yılları arasında, üniversite öğrenciliği sırasında yazılmış olabilir.

Atsız'ın savaş ve şehitlerle ilgili üç hikâyesinin de yayın tarihlerinden önce yazıldığını düşünüyorum. Böyle düşünmemin sebebi hikâyelerin dili ve üslubudur. Daha sonraki yazılarında ve romanlarında görülen net ve keskin üslup bu hikâyelerde yoktur. Şimdiki zaman tekrarlarıyla, kesik cümlelerle, Servet-i Fünun edebiyatından Meşrutiyet Devri edebiyatına yansıyan "ah!" gibi ünlemlerle bu hikâyelerin, Atsız'ın başlangıç dönemi üslubunu yansıttığını sanıyorum. Hikâyelerden "Dönüş" ile "İki Onbaşı", Birinci Dünya Savaşı ile ilgilidir. "Şehitlerin Duası" hikâyesinde ise Sakarya Savaşı'ndan bahis vardır. Bu üç hikâye İstiklâl Savaşı'ndan sonraki yıllarda, belki de Atsız'ın Türk Ocağı'nın Kızıl Elma odasına devam et-

HASAN DAYI

Gece soğuk ve karanlıktı. Şimalden kopup gelen hafif rüzgâr gerçi Karadeniz'in kalpsiz dalgalarını daha kudurtmamıştı. Fakat denizin hiddeti yavaş yavaş artıyor, Hasan Dayı'nın ihtiyar teknesi yol almak için epey zorluk çekiyordu.

Bu küçük yelken gemisinde sekiz kişiydiler: Üç tayfa, Hasan Dayı, biri on yaşında, biri yetişmiş iki oğlu... Ve iki de Türk zabiti... Hasan Dayı dümende, tahtaların üzerine yaslanmış, çubuğunu çekiyor; elli senelik ızdırabını taşıyan alnındaki çizgilerden derin derin düşündüğü anlaşılıyordu. Gökte bulutlar uçuşuyordu... Ve onlar böyle yarıştıkça aralarından bazen ay gülümsüyor, denizi aydınlatıyordu. Fakat bu da çok sürmüyor, bulutlar onu yeniden örtünce her taraf o eski karanlığa gömülüyor ve tekneye çarpan küçücük dalgalar gecelerin bu esrarengiz yolcularına garip nağmeli bir musiki fısıldıyordu...

Hasan Dayı çubuğunun son nefesini çektikten sonra etrafına bakındı... Rüzgâr istedikleri gibi yol almalarına mâni oluyordu. Hâlbuki gemisinde kaçak olarak Anadolu'ya giden iki Türk zabiti, iki de makineli tüfek vardı. Ya istediği yere varamaz, Yunan gemilerine yakalanırsa... Bu düşünce Hasan Dayı'nın çehresini bir fırtına gibi karıştırdı. Yeniden çubuğunu yaktı...

***

Rüzgâr dinmişti. Hasan Dayı memnundu. Yunan gemilerine yakalanmadan Türk zabitleriyle makineli tüfekleri Anadolu'ya atabilecekti. Gözleri denize saplandı. Son yılların bütün hatıraları zihninden birer birer çabuk çabuk geçti: Harpte iki oğlu ölmüştü. Sonra... Harp felâketle bitmiş, vatanı düşman her taraftan işgâl etmişti. Ne kara günler!.. Hasan Dayı üşüdüğünü hissetti...

Ve nihâyet... İşte bir yıldır Hasan Dayı; Karadeniz'in bu eski kurdu; bu ellilik ihtiyar Türk kendisi gibi yıpranmış gemisiyle Anadolu'ya, İstanbul'dan kaçan zabitleri, gönüllüleri, kaçırılan silah ve cephaneyi taşıyordu...

***

Geminin içinde sekiz kişinin heyecanı birbirine karıştı: Uzaklardan, kendilerine doğru gelen bir harp gemisinin ışıkları görünmüştü, artık her şey mahvolmuştu; yakalanacaklardı. Filvaki, o daha kendilerini görememişti. Fakat nasıl olsa görecek değil miydi?.. Esasen tan yerinin ağarmasına da bir şey kalmamıştı... Hasan Dayı itidalini hiç kaybetmedi. Bir müddet için geminin süratini azalttılar. Sonra Hasan Dayı kumanda verdi. Tayfalar geminin sandalını denize indirdiler. Gemide kimse ses çıkarmıyor, herkes Hasan Dayı'nın kumandasını dinliyordu. İki Türk zabiti uzaktaki ışıklara bakıyorlar, yaklaşan tehlikenin önünde aczin Türk'e verdiği gururla acı acı gülümsüyorlardı. Hasan Dayı yeniden kumanda etti. İki makineli tüfeği de sandala indirdiler. Herkes ne olacağını merak ediyor, fakat kimse bir şey sormaya cesaret edemiyordu. O zaman Hasan Dayı gemide bulunan herkesi çağırdı... Toplandılar... Hepsine dikkatli dikkatli bakıyordu. Evvela on yaşındaki küçük oğlunu çağırdı:

- "Sen hele bu tarafa geç bakalım!" dedi. Üç tayfayı ve büyük oğlunu dikkatli dikkatli süzdü. Sonra tayfalardan en kuvvetli ikisine işaret ederek siz de sandala inin dedi. İndiler... Ötekiler henüz Hasan Dayı'nın ne yapmak istediğini anlamamışlardı. O zaman Hasan Dayı zabitlere yaklaştı:

- "Oğullar", dedi, "bu köpek soyları bizi er geç yakalayacaklar. O zaman hep beraber mahvolacağız. Hâlbuki bu iki makineli tüfek ve sonra siz... Siz oraya, orduya lâzımsınız. Onları memleketten sizlerle atacağız. Sizin Anadolu'ya çıkmanız muhakkak lâzım..."

Hasan Dayı sustu. Zabitlerin genci söze karıştı:

- "Peki ama, biz bu sandalla çıkıncaya kadar sizden sonra sıra bize gelecek hep beraber kalıp, hep beraber ölelim... Ne olacak sanki?.."

Hasan Dayı acı acı gülümsedi:

- "Hayır evlat, hayır", dedi. "Ben elimden geldiği kadar onları meşgul etmeye çalışacağım. Belki siz kurtulursunuz. Zaten küçük bir sandalı denizde pek de göremezler. Tayfalarım kuvvetlidir. Eğer bir fırtına çıkmazsa bir iki saate kadar muhakkak karaya varırsınız."

Sonra onlara yaklaşarak ellerini sıktı, helâlleşti. Zabitler de sandala indiler. Hasan Dayı sandalın ipini eliyle çözmek üzereydi, zabitlerden biri seslendi:

- "Hasan Dayı; sen küçük oğlunu da ver, onu da götürelim." Bir lahza sükût oldu. Hasan Dayı, gözleri yaşlı ve sesi titrek cevap verdi:

- "Hayır olamaz; sandal yükünü kâfi miktarda almıştır. Siz selâmete erişin bize kâfi!.."

ipini çözdü; iki tayfaya:

- "Allah selâmet versin; hakkınızı helâl edin çocuklar!" diye seslendi...

- "Helâl olsun Baba!.."

DÖNÜŞ

DÖRT yıllık savaş bitiyor… Cephedeki asker köye dönecek; ihtiyar babasıyla küçük kızını görecek… O, bu dört yılda anasının ihtiyarlıktan, karısının da yoksulluktan öldüğünü biliyor. Büyük kardeşinin Hicaz'da, küçüğünün Galiçya'da düştüğünden de haberi var… Fakat köye dönecek ve artık kendi derdine kana kana ağlayabilecek…

* * *

Köyde bir haber çalkalanıyor… Askerler dönüyormuş. Köylüler oğullarını karşılamak için yola düşüyorlar. Hava dondurucudur ve kar diz boyu. Fakat hasret yanıkları buna aldırmıyor… Ve… İhtiyar baba da torununun elinden tutunca yola çıkıyor. İçlerinde acı bir sevinç var, seviniyorlar: Çünkü bekledikleri geliyor… Fakat gamlıdırlar da: Çünkü gelmeyenler de var ve onlar artık hiç, hiç dönmeyecek. İçlerinde sevinç ve keder… Üstlerinde soğuk ve fırtına…

* * *

Kafile kasabaya varıyor… Cepheden dönenler orada, son muamelelerinin yapılmasını bekliyorlar… Son muamele yapılıyor ve askerler kendilerini bekleyenlerin kucağına atılıyorlar… Atılacak kucak bulamayanlar da var…

İhtiyar baba etrafına bakıyor. Kendisininki yok… Şaşırıyor ve bekliyor… Kafile cepheden arta kalanları almış köye dönüyor. Ve… Fırtına hiddetleniyor…

* * *

ŞEHİTLERİN DUASI

BABANIN beyni Çanakkale'de dağılmış, ağabeyin göğsü Sakarya'da delinmiştir.

Geride hasta bir ana, genç bir kız kardeş var… Hastalıklı ana, sefil ömrünü sürükleyerek mektepteki kızın çıkmasını bekliyor… Kız çıkacak, hayatını kazanacak ve kendisine bakacak.

Kız mektepten çıkmak için çalışıyor. Ve kendisini düşüncelere kaptırdığı zaman tatlı ümitlere dalıyor. Ümit olmasa yaşanır mı?

O bütün hayatında ne görmüştür ki… İşte bir gece mektebinde okuyor. Kimsesiz ve yoksul diye onu parasız okutuyorlar… Elbise de veriyorlar ve ara sıra bunu kendisine hatırlatarak daha fazla çalışması icap ettiğini de söylüyorlar. Kız bundan sıkılıyor, fakat ne yapsın?.. Hayatında aynı ıztırabı sürüklemeye mecbur değil mi?

Babasını hatırlayamıyor… Ağabeyini biraz biliyor… Onlara karşı duyduğu nedir? Gündüzleri bunu anlayamıyor. Fakat güneş ortadan çekilip de gece oldu mu, o zaman onları seviyor…

Rüyaları bile hep birbirine benziyor: Bazen babası onu bağrına basıyor ve "kızım, kızım" diye inliyor… Bazen de ağabeyi onun saçlarını okşayarak "kardeşim, kardeşim" diye hıçkırıyor… Bir öksüzün gönlü için "yuva" erişilmez bir bahtiyarlık, uzak bir Kızıl Elma'dır. Öksüz, ailesi olanlara şaşkınlıkla ve hasretle bakar… Bu da perşembe günleri evlerine dönenlere öyle bakıyor ve öyle sanıyor ki insanlar öksüzler ve öksüz olmayanlar olmak üzere ikiye

ERKEK, KIZ

ERKEK, korkunç hayat sarsıntıları altında yorgun; kız, bahtiyarlık ve hürriyet rüyalarıyla sarhoş… Erkek, yüzünün çizgilerinden hayat tecrübelerinin ve hayat ihanetlerinin izlerini saklıyor; kızın parlak bakışlarında tecrübesizliğin ürkekliği ve maceraların hasreti var… Erkek yirmi beşinde ve cesur. Kız yirmisini biraz geçmiş ve fettan… Ve… Mevsim bahar…

İşte onlar böyle karşılaşıyorlar… Erkek, kızın gözlerinde bir cennet görüyor… Kız erkeğin sert yüzünde bir masal şehzadesi arıyor… Bakışıyorlar ve geçiyorlar. Erkek, başkalarından hep kızı işitiyor… Kız, arkadaşlarından hep erkeği dinliyor… Gençlik tez canlıdır… Ve… Gönüllerinde uyuyan yılanlar başkaldırıyor…

* * *

Gece… Etrafta ağaçların dallarını okşayan sinsi rüzgâr… Ötede beride ötüşen kuşlar ve böcekler… Gökte ay ışığı… Ve… Yan yana erkekle kız… Eğer mevsim bahar ve vakit gece olursa… Eğer sinsi rüzgâr yapraklarla fısıldaşırsa… Eğer kuşlar ve böcekler öterken gökte Ay parlarsa… Ve bu dekorun ortasında bir genç erkekle bir genç kız yan yana bulunursa… Onlar ne konuşur?..

İşte bunlar da onu konuşuyorlar… Erkek: “Seni seviyorum” diyor… Kız: “Bu sizin herkese söylediğiniz sözdür” diye cevap veriyor… Erkek ağır basıyor: “Nişanlanalım!..”

İKİ ONBAŞI

GALİÇYA… 1917…

Otuz adım aralıkla, iki saatten beri karşı karşıya duruyorlar. Avusturyalıları silip süpüren, Almanlarla Macarları kaldırıp geri atan Rus dalgası Türk siperlerinin otuz adım önünde bekliyor.

İki hattan birbirine bombalar hediye ediliyor… Ve… Keskin küfürler…

Bir taraftan verilen kumanda öbür yandan da işitiliyor. Süngüler takılmış… Bu yıpratıcı vaziyetten kurtulmak lâzım…

* * *

İlk hareket Türklerden oluyor… Mukabil bir saldırışla düşmanı atmak için fırlıyorlar. Fakat karşı taraftan keskin bir takırdama… Makinalılar cepheyi tarıyor ve fırlayanlar bir daha kalkmamak üzere yatıyorlar… Ruslar cesaretleniyor. Otuz adım ileriye atılabilirlerse mesele hallolunacak… Ve ikinci saldırış onlardan oluyor. Fakat bu sefer işleyenler Türk makinalı tüfekleridir. Ve… Fırlayanlar yere yatmaya mecbur oluyor. Bu onların son yatışıdır…

* * *

Tekrar bombalar başlıyor ve arada keskin küfürler… Yaralananların iniltileri… Artık akşam da oluyor. Gökte ince bir hilâl var…

HER ÇAĞIN MASALI: BOZDOĞAN'LA SARI YILAN

SARI YILAN, kavurucu yaz güneşinin altında çörekslenmiş, dinleniyordu. Üzerinde yattığı kaya, güneşin bütün sıcaklığını emiyor ve bu sıcaklığı Sarı Yılan'ın derisine geçiriyordu. Bulutsuz, rüzgârsız, gürültüsüz bir yerde uzanmak onun en özlediği şeydi. Burada kendisini rahatsız edecek hiçbir şey yoktu. Karnı tok olduktan, çevrede düşman bulunmadıktan sonra bahtiyar olmamak için sebep var mıydı?

Yılan keyif sürerken çok yükseklerde uçan Bozdoğan'ın keskin gözleri onu seçti. Yıldırım gibi bir hızla süzülerek aşağıya doğru saldırdı. Her şeye rağmen uzakları kollamakta olan Sarı Yılan da bu tehlikeli saldırışı görmüş ve birkaç adım ilerideki kaya kovuğuna sığınacak kadar vakit bulabilmişti.

Bozdoğan kovuğun önüne gelince öfkeli öfkeli güldü:

— "Kancık," dedi, "meydana çıkıp dövüşeceğine deliğe kaçmaktan utanmıyor musun?"

Sarı Yılan yerinden emin olduğu için alaydan çekinmedi:

— "Ne diye döğüşeyim? Burada rahat rahat oturmak varken neden tatlı canımı eziyete sokayım? Döğüş budalaların işidir!"

Bozdoğan'ın kızıl gözlerinde şimşekler çaktı. Gagasını, Sarı Yılan'ın sığınmış olduğu deliğin ağzına vurarak cevap verdi: